

RTU studiju kurss "Lietišķā valodniecība"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0975
Nosaukums	Lietišķā valodniecība
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Diāna Laiveniece - Doktors, Profesors
Mācībspēks	Linda Lauze - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 8.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss attīsta zināšanās balstītu izpratni par valodas lietojuma un valodas apguves teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem, nodrošinot izpratni par sociolingvistisko pētījumu teorijām un virzieniem, pilnveidojot zināšanas par lingvistisko pragmatiku kā starpdisciplināru valodniecības apakšnozari, attīstot izpratni par lingvistisko teoriju ietekmi uz valodu apguves modeļiem un praksi, padziļinot zināšanas valodas standartizācijas un literārās valodas funkcionēšanas aspektā un veidojot izpratni par valodas lietojumu zinātniskajā diskursā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir attīstīt zināšanās balstītu izpratni par valodas lietojuma un valodas apguves teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem. Studiju kursa uzdevumi: 1) nodrošināt izpratni par sociolingvistisko pētījumu teorijām un virzieniem; 2) pilnveidot zināšanas par lingvistisko pragmatiku kā starpdisciplināru valodniecības apakšnozari; 3) attīstīt izpratni par lingvistisko teoriju ietekmi uz valodu apguves modeļiem un praksi; 4) padziļināt zināšanas valodas standartizācijas un literārās valodas funkcionēšanas aspektā; 5) veidot izpratni par valodas(-u) lietojumu zinātniskajā diskursā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	- Regulāras zinātniskās literatūras studijas. - Ziņojumu sagatavošana semināru nodarbībām. - Kartotēkas sagatavošana. - Referāta izstrāde. - Testa sagatavošana. - Kritēriju sistēmas izstrāde zinātniska raksta kvalitātes vērtēšanai. - Ziņojuma izstrāde par vārdnīcu. Starppārbaudījumi: 1. Semināru ziņojumu un prezentāciju sagatavošana (saistībā ar doktoranta pētniecības tēmu/avotu).. 2. Kartotēkas izstrāde (20 vienības) par izteikumu pragmatisko nozīmi. 3. Eseja par valodas apguvi – teorijas, refleksijas, pašpieredze. 4. Ziņojums par vārdnīcu kā par kultūrvēsturisku (vai lingvodidaktisku, vai digitālu, vai...) resursu.

Literatūra	Obligātiā / Obligatory: 1. A Practical Guide to Lexicography. Ed. by Piet van Sterkenburg. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publ. Co, 2003. 2. Béjoint, H. Modern Lexicography. An Introduction. Oxford: Oxford University Press, 2000. 3. Fāters, Heincs. Ievads valodniecībā. Tulk. Ineta Balode. Rīga: Zinātne, 2010, 174–204; 258–264. 4. Freimane, I. Valodas kultūra teorētiskā skatījumā. Rīga: Zvaigzne, 1993, 5–80. 5. Jansone, I., Veisbergs, A. Vārdnīcas. Latviešu valoda. Red. Andreja Veisbergs. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2013, 435–452. 6. Hogan-Brun, G. Baltic National Minorities in a Transitional Setting [Chpt. 7]. G. Hogan-Brun, S. Wolff (eds.). Minority Languages in Europe: Frameworks, Status, Prospects. Palgrave Macmillan, 2003, 120–137. 7. Kalnberzina, V. Language Acquisition Models. [Rīga]: University of Latvia Press, 2012. 8. Ostins, Dž. L. Kā ar vārdiem darīt lietas. Tulk. Jānis Nameisis Vējš. Rīga: Liepnieks & Rītups, 2011, 164–273. 9. Strelēvica-Ošiņa, D. (red.). Literārā valoda un normas lingvistiskajā praksē: Eiropas pieredze un tradīcijas. Autoru kol. Rīga: LVA, 2014. 10. Vējš, J. N. Darīšana ar vārdiem (tulkotāja pēcvārds). Ostins, Dž. L. Kā ar vārdiem darīt lietas. Tulk. J. N. Vējš. Rīga: Liepnieks un Rītups, 2011, 301–324. 11. Zimmer, D. E. So kommt der Mensch zur Sprache: über Spracherwerb, Sprachentstehung, Sprache & Denken. München: Wilhelm Heyne Verlag, 2008, 165–237. Papildu / Additional: 1. Apsalons, E. Komunikācijas kompetence. Kā saprasties un veidot attiecības. Rīga: Zvaigzne ABC, 2013, 11–77. 2. Atkins, S., Rundell, M. The Oxford Guide to Practical Lexicography. Oxford, New York: Oxford University Press, 2008. 3. Baltiņš, M. Latviešu terminoloģijas attīstība: mantojums, problēmas un perspektīvas. Letonikas pirmais kongress. Valodniecības raksti. Rīga: Latvijas Zinātņu akadēmija, 2006, 72.–79. lpp. 4. Berra, S. Autentiski teksti valodas apguvē: teorijas, pieejas un pieredzes stāsti. Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2020. 5. Coulmas, F. (ed.). The Handbook of Sociolinguistics. Oxford; Malden: Blackwell Publishers, 1998. 6. Cameron, D. Verbal Hygiene. New York: Routledge, 2012. 7. Džozefs, Dž. Ē. Valoda un politika. Tulk. Romāra Valdmāne. Rīga: Zinātne, 2008. 8. Spolskis, B. Valodas pārvaldība. Tulk. I. Druvieta. Rīga: Zinātne, 2011, 89–140. 9. Strelēvica-Ošiņa, D. Kāpēc mēs gribam, lai valoda ir pareiza? Ieskats preskriptīvisma vēsturē, teorijā un praksē. Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2011. 10. Veinberga, S. Komunikācija. Teorija un prakse. [Rīga]: Sava grāmata, 2019, 178–251. Citi informācijas avoti / Other sources of information: 1. Vārdnīcu izstrāde Latvijā 1991–2010. Pētījums J. Baldunčika vadībā. Rīga: LVA, 2012. https://valoda.lv/wp-content/uploads/docs/Petijumi/LV_attistiba/02_Vardnicu_petijums.pdf
Nepieciešamās priekšzināšanas	Vispārīgās valodniecības kurss bakalaura un/vai maģistra studiju līmenī.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Sociolingvistikas rašanās iekšējie un ārējie cēloņi. Agrīnie runas kolektīvu pētījumi. Uzrunas izvēles sociālās normas un kongruences likumi. Valodas politika. Valodas situācija. Valoda un identitāte. Lingvistiskā attieksme. Pragmatisko pētījumu problemātika. Runas aktu teorija. Runas aktu teorijas ietekme uz izpratni par valodas apguvi. Valodas funkciju teorijas. Implicētā satura slēdzienu teorija. Metadiskursa modelis zinātniskajā komunikācijā. Kompetences jēdziena rašanās, attīstība un ietekme uz izpratni par valodas apguvi. Lingvistiskās ainavas metodes izmantojums valodas apguvē. Autentiskie teksti. Valodas normas teorijas rašanās un attīstība. Literārās valodas veidošanās un attīstība. Literārās valodas normas funkcionēšanas aspekti. Valodas kultūras izpratne. Pārskats par leksikogrāfijas un terminogrāfijas teorētiskajiem aspektiem. Latviešu leksikogrāfija. Terminogrāfijas specifika.	64	144	0	0
Kopā:	64	144	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
1) izprot un spēj definēt moduļa pamatjēdzienus: sociolingvistika, pragmatika, kompetence, valodas apguves modelis, literārā norma, terminogrāfija, leksikogrāfija, zinātniskais diskurss u. c.; 2) izprot un spēj raksturot aplūkoto teoriju pamatbūtību; zina teoriju autorus un viņu publicētos darbus; 3) spēj izteikt kompetentu viedokli par konkrētiem jautājumiem moduļī aplūkotajās zinātnes jomās; 4) spēj demonstrēt lietpratīgu attieksmi, veicot praktiskas ievirzes pētnieciskus uzdevumus; 5) spēj kritiski vērtēt zinātniskajā literatūrā paustās atziņas; 6) orientējas moduļī aplūkoto zinātnes jomu problemātikā un spēj sekot līdzi aktualitātēm, patstāvīgi padziļinot savu profesionālo un pētniecisko kompetenci.	Metodes: 1. Semināru ziņojumu un prezentāciju sagatavošana. 2. Kartotēkas izstrāde par izteikumu pragmatisko nozīmi. 3. Eseja par valodas apguvi – teorijas, refleksijas, pašpriedze. 4. Ziņojums par vārdnīcu kā par kultūrvēsturisku vai lingvodidaktisku, vai digitālu resursu. Kritēriji: atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par visu četru patstāvīgo darbu izpildi (starpārbaudījumu rezultāti).

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Semināru ziņojumu un prezentāciju sagatavošana	25
Kartotēkas izstrāde par izteikumu pragmatisko nozīmi	25
Eseja par valodas apguvi – teorijas, refleksijas, pašpriedze	25

Ziņojums par vārdnīcu kā par kultūrvēsturisku vai lingvodidaktisku, vai digitālu resursu	25
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	8.0	32.0	32.0	0.0		*	